

ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น ตำบลหนองไผ่
อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ

ฐานข้อมูลเกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น
ข้อมูลเกี่ยวกับศาสนสถาน

ลำดับ ที่	ชื่อ	หมู่ที่	ชื่อเจ้าอาวาส (ปัจจุบัน)	จำนวน พระสงฆ์	จำนวน สามเณร
๑	วัดศีรชะกระปือ	๑	พระอธิการบุญยง	๔	-
๒	วัดปทุมทอง	๒,๑๒	พระครูปทุมปริยัติกิจ	๔	-
๓	วัดชัยพิบูลย์	๓,๑๓	พระครูพิบูลย์กิตติสาร	๔	-
๔	วัดหนองไผ่	๔,๑๔	พระครูชัยเขมาภิวัฒน์	๗	-
๕	วัดดอนกู่	๕	-	๕	-
๖	วัดดอนหัน	๖	พระอู๊ด ปัญญาธโร (รักษาการ)	๓	-
๗	วัดป่าวรรณาน	๖	พระครูอรุณธรรมประกาศ	๑	-
๘	วัดโนนหญ้าคา	๗	พระอธิการสุชาติ อากาศโร	๔	-
๙	วัดป่าโนนหญ้า	๗	หลวงปู่กบ	๓	-
๑๐	วัดหลวงพ้อสน	๗	-	๓	-
๑๑	วัดหนองกระทุ่ม	๙	-	๔	-
๑๒	วัดหนองสระ	๑๐	-	๒	-
๑๓	วัดโคกก่อง	๑๑	-	๓	-
๑๔	วัดหนองไข่นุ่น	๘	-	๒	-

ข้อมูลเกี่ยวกับวัฒนธรรม/ประเพณี

ลำดับ ที่	ประเพณี/วัฒนธรรม	ประวัติความเป็นมา/ ความสำคัญ	ช่วงเวลา	สถานที่ปฏิบัติ
๑	ประเพณีบุญเดือนหก บวงสรวงศาลปู่ตา	ในช่วงเดือนหกของทุกปี จะมีพิธีการไหว้ศาลปู่ตาหรือศาลตาปู่ ซึ่งจะแตกต่างกันไปตามแต่ละหมู่บ้าน โดยส่วนใหญ่จะมีการเช่นไหว้แบบง่าย ๆ คือ เหล้าขาว หัวหมู ไก่ต้ม หมากพลู บุหรี่ ช้างปั้น ทาสีทาสี ๑ คู่ และบายศรีปากชาม เมื่อทุกคนมาพร้อมกันที่ศาลปู่ตาซึ่งจะนิยมสร้างด้วยไม้ ๑ ต้น เสาเดี่ยว และบ้านหลังเล็ก ส่วนใหญ่จะปลูกตั้งไว้บริเวณที่ชาวบ้านนับถือ และมีผู้กระทำพิธีสืบทอดกันเป็นชั่วคนเรียกว่า ตาจิ้ม จะเป็นหญิงหรือชายก็ได้ ผู้ที่ได้รับการยอมรับให้เป็นตาจิ้มจะเป็นผู้นำกล่าวคำติดต่อกับปู่ตาที่ดูแลหมู่บ้าน	กำหนดเอา พุทธ แรก หรือ พฤษภบดีแรกของ เดือนหก จำ (ผู้อาวุโสของ หมู่บ้านและเป็น ผู้นำในการทำพิธี) หรือหลังจากงาน สงกรานต์	-ศาลปู่ตา แต่ละหมู่บ้าน
๒	วันมาฆบูชา	วันมาฆบูชา เป็นสำคัญวันหนึ่งของพระพุทธศาสนา เป็นที่รู้กันว่าเป็นวันเกิดพระธรรม ถือว่าเป็นวันที่พระพุทธเจ้า ได้ประกาศหลักธรรมคำสอนของพระองค์ เพื่อให้พระอรหันต์ทั้งหลาย ที่มาประชุมพร้อมกันในวันนั้น นำไปเผยแผ่	วันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๔	- ศาสนาสถาน ในพื้นที่
๓	ประเพณีวันสงกรานต์	ประเพณีสงกรานต์ ถือเป็นประเพณีวันขึ้นปีใหม่ไทย ที่ถือปฏิบัติสืบเนื่องกันมาแต่โบราณ เป็นวัฒนธรรมประจำชาติที่งดงามและฝังลึกเข้าไปในชีวิตของคนไทยมานาน มีการทำบุญตักบาตร สรงน้ำพระรดน้ำขอพรผู้สูงอายุให้อยู่เย็น	วันที่ ๑๒- ๑๕ เมษายน ของทุกปี	- ครอบครัว ชุมชน หมู่บ้าน ศาสนสถานใน พื้นที่ ฯ

		เป็นสุข และกิจกรรมต่างๆ มากมาย		

ลำดับ ที่	ประเพณี/วัฒนธรรม	ประวัติความเป็นมา/ ความสำคัญ	ช่วงเวลา	สถานที่ปฏิบัติ
๔	วันวิสาขบูชา	การบูชาในวันเพ็ญ ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือนวิสาขะ หรือเดือน ๖ เนื่องในโอกาสวันคล้ายวัน พระพุทธเจ้าประสูติ ตรัสรู้ และเสด็จดับขันธปรินิพพานพุทธศาสนิกชนจะบำเพ็ญกุศล ทำบุญตักบาตร บริจาคทาน ปฏิบัติธรรมที่วัด รักษาศีล ไหว้พระ สวดมนต์ ฟังธรรม เวียนเทียน เจริญภาวนาฯ	วันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖	- ศาสนาสถาน ในพื้นที่
๕	วันเข้าพรรษา	การเข้าพรรษาเป็นพุทธบัญญัติ ซึ่งพระภิกษุสงฆ์ ทุกรูปจะต้อง ปฏิบัติตาม หมายถึง การอธิฐานอยู่ประจำที่ไม่เที่ยวจาริกไปยังสถานที่ต่างๆ เว้นแต่มีกิจจำเป็นจริงๆ ช่วงจำพรรษาจะอยู่ในช่วงฤดูฝนที่มีกำหนดเป็นระยะเวลา ๓ เดือน มีประเพณีสำคัญที่ขาดไม่ได้เลย คือ ประเพณีหล่อเทียนเข้าพรรษา และประเพณีถวายผ้าอาบน้ำฝน	วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๘	- ศาสนาสถาน ในพื้นที่
๖	วันอาสาฬหบูชา	การบูชาในวันเพ็ญ ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๘ เนื่องในโอกาสวันคล้ายวันที่พระพุทธเจ้าทรงประกาศพระพุทธศาสนาเป็นครั้งแรก โดยการแสดงปฐมเทศนาโปรดพระปัญจวัคคีย์ ที่ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน จนพระอัญญาโกณฑัญญะ ได้บรรลุธรรม และขอบวชเป็นพระภิกษุรูปแรกในพระพุทธศาสนา จนถือได้ว่า เป็นวันแรกที่มีพระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์ ครบเป็นองค์พระรัตนตรัย	วันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๘	- ศาสนาสถาน ในพื้นที่

ลำดับ ที่	ประเพณี/วัฒนธรรม	ประวัติความเป็นมา/ ความสำคัญ	ช่วงเวลา	สถานที่ปฏิบัติ
๗	วันเฉลิมพระชนมพรรษา สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ	วันคล้ายวันพระราชสมภพ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ ผู้ทรง ประทานความรัก ความเมตตา และเสียสละความสุขส่วน พระองค์ ส่งเสริมอาชีพ เพื่อ พัฒนาคุณภาพชีวิต องค์กรและ หน่วยงานต่างๆ ได้จัดที่ไว้ สำหรับปลงนามถวายพระพร และมีการจัดกิจกรรม/โครงการ เทิดพระเกียรติฯ เช่น การ บำเพ็ญประโยชน์ รณรงค์ เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์พระ ราชกรณียกิจด้านต่างๆ การจัด นิทรรศการ ระดับชาติตาม สถานที่ราชการ อาคาร บ้านเรือน ทำบุญตักบาตรเพื่อ ถวายเป็นพระราชกุศล ร่วมพิธี ถวายพระราชสดุดี ฯ	วันที่ ๑๒ สิงหาคม ของทุกปี	- ครอบครั้ว ชุมชน หมู่บ้าน อบต. อำเภอ จังหวัด ฯ
๘	ประเพณีบุญข้าวสาก (บุญเดือนสิบ)	เป็นการทำบุญอย่างหนึ่งของ ประเพณีสิบสองเดือน หรือ “ฮิต สิบสอง”นิยมทำใน ที่เรียกว่า “บุญข้าวสาก” เนื่องจากเมื่อ จัดทำข้าวปลาอาหาร และ เครื่องไทยทานต่าง ๆ อุทิศให้ ผู้ ล่วงลับไปแล้ว จะทำสากหรือ สลาก มีคำอุทิศส่วนกุศลใส่ กระดาษบันทึกชื่อผู้มีจิตศรัทธา บริจาค และความประสงค์ว่าจะ บริจาคทานให้แก่ผู้ใด โดยบอก ชื่อผู้ที่จะ มารับส่วนกุศลด้วย	วันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๐	- ศาสนาสถาน ในพื้นที่

ลำดับ ที่	ประเพณี/ วัฒนธรรม	ประวัติความเป็นมา/ความสำคัญ	ช่วงเวลา	สถานที่ ปฏิบัติ
๙	วันออก พรรษา	วันออกพรรษา หมายถึง วันที่พ้นจากข้อกำหนดทางพระวินัยที่ต้องอยู่ ประจำที่ หรือในวัดแห่งเดียวตลอด ๓ เดือน พระสงฆ์ได้ทำปวารณา เปิดโอกาสให้เพื่อนพระภิกษุว่ากล่าวตักเตือนเรื่องความประพฤติของตน เพื่อให้เกิดความบริสุทธิ์ ความเคารพนับถือและสามัคคีกัน เมื่อออก พรรษาแล้วจะได้นำความรู้จากหลักธรรมและประสบการณ์ที่ได้รับระหว่าง พรรษาไปเผยแผ่แก่ประชาชน พุทธศาสนิกชนจะไปทำบุญทำทาน รักษาศีลและฟังธรรมเป็นกรณีพิเศษ	วันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑	- ศาสน า สถาน ใน พื้นที่
๑๐	ประเพณี การ ทอดกฐิน	การทอดกฐิน คือ การนำผ้ากฐินไปวางไว้ต่อหน้าพระสงฆ์อย่างต่ำ ๕ รูป แล้วให้พระสงฆ์รูปใดรูปหนึ่งที่ได้รับมอบหมายจากคณะสงฆ์ทั้งนั้นเป็นเอก ฉันท์ให้เป็นผู้รับกฐินนั้น การทอดกฐินในแต่ละปีกำหนด ให้มีการจัดทอดกฐินขึ้นภายใน ๑ เดือน หลังวันออกพรรษา โดยวัดที่ จะสามารถรับกฐินได้ ต้องมีพระภิกษุจำพรรษาโดยไม่ขาดพรรษาเลย แต่ ละวัดสามารถรับกฐินได้ปีละ ๑ ครั้ง การทอดกฐินนั้น มีหลายประเภท ในพื้นที่ตำบลสระแก้วส่วนใหญ่จะเป็นกฐินสามัคคี ที่มีเจ้าภาพร่วมกัน จะมีการตั้งคณะทำงานเพื่อดำเนินการ แล้วมีหนังสือบอกบุญไปยังผู้อื่น ด้วย	แรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ ถึง กลางเดี อน ๑๒	- ศาสน า สถาน ใน พื้นที่

ลำดับ ที่	ประเพณี/ วัฒนธรรม	ประวัติความเป็นมา/ความสำคัญ	ช่วงเวลา	สถานที่ ปฏิบัติ
๑๑	ประเพณี ลอยกระทง	ลอยกระทง เป็นประเพณีที่ สำคัญ ได้สืบทอดกันมาตั้งแต่โบราณ โดยมีความเชื่อหลายประการ เช่น แสดงความสำนึกถึงบุญคุณของแม่น้ำที่เราได้อาศัยน้ำกินน้ำใช้ การ ขอขมาต่อพระแม่คงคาที่ได้ทิ้งสิ่งปฏิกูลต่างๆ ลงไปในน้ำ การสะเดาะ เคราะห์ และสิ่งไม่ดีต่างๆ ให้ลอยตามแม่น้ำไปกับกระทง และยังเป็น การส่งเสริมการท่องเที่ยวอีกด้วย	วันเพ็ญ (ขึ้น ๑๕ ค่ำ) เดือน ๑๒	ใน พื้นที่ ตำบล และ ใกล้เคียง
๑๒	วันธรรม สวนะ	“วันธรรมสวนะ” เรียกชื่ออีกอย่างหนึ่งว่า “วันพระ” หมายถึงการฟัง ธรรมของชาวไทยพุทธ เมื่อถึงวันธรรมสวนะ คือ วันขึ้น ๘ ค่ำ แรม ๘ ค่ำ และ วันขึ้น ๑๕ ค่ำ แรม ๑๕ ค่ำ พุทธศาสนิกชนจะเตรียมอาหาร ผลไม้ เครื่องสักการะไปวัดเพื่อถวายแด่พระภิกษุสงฆ์รวมทั้งรักษาศีล เจริญจิต ภาวนา และฟังธรรมเทศนา	ทุกวัน ธรรม สวนะ	- ศาสน า สถาน ใน พื้นที่
๑๓	ประเพณี การบวชนาค	ตามประเพณีชายไทย อายุ ๒๐ ปีบริบูรณ์ จะต้องบวชทดแทนบุญคุณ พ่อแม่ การบวช สมัยก่อนต้องบวชกัน ๑ พรรษาปัจจุบันระยะเวลาอาจจะน้อย เช่น ๗ วัน ๑๕ วัน ๓๐ วัน การบวชถือได้ว่า ผู้บวชจะได้ศึกษาถึงหลักธรรมคำสอน ของพระพุทธเจ้าเพื่อจะนำไปปฏิบัติอย่างเคร่งครัด มีความอดทนอดกลั้น และเข้าใจโลกธรรม	มีการดู ฤกษ์ ยาม วันดี ได้ ตลอด ทั้งปี	- ศาสน า สถาน ใน พื้นที่
๑๔	ประเพณีบุญ ผะเหวด	บุญผะเหวด หรือที่เรียกกันโดยทั่วไปว่า บุญมหาชาติ เป็นประเพณีบุญ ตามฮีตสิบสอง ของชาวอีสาน แต่ถ้าถือเป็นเรื่องทาน ก็เป็นประเพณีการ บริจาคทานครั้งยิ่งใหญ่ ก็พอจะอนุมานได้ถึงสภาพทั่วไป ของชาวอีสานว่า ดอกจิก ดอกจาน บานราวต้นเดือน ๓ พุทธศาสนิกชนจะเก็บดอกไม้ เหล่านี้ มาร้อยเป็นมาลัยเพื่อตกแต่งศาลาการเปรียญสำหรับบุญมหาชาติ และในงานนี้ก็จะมีการเทศน์มหาชาติ ซึ่งถือว่าเป็นงานอันศักดิ์สิทธิ์ผู้ใดฟัง เทศน์มหาชาติจบภายในวันเดียว และบำเพ็ญคุณงามความดี จะได้อานิสงส์ไปเกิดในภพหน้า	ระหว่าง เดือน ๓ เดือน ๔ ไปจนถึง กลางเดี อน ๕	-ศาสน สถาน ใน พื้นที่

ลำดับ ที่	ประเพณี/ วัฒนธรรม	ประวัติความเป็นมา/ความสำคัญ	ช่วงเวลา	สถานที่ปฏิบัติ
๑๕	งานบุญเบิกบ้าน	เป็นประเพณีหนึ่งในฮีตสิบสองครองสิบสี่ ซึ่งยึดถือกันมาแต่โบราณ สืบเนื่องมาจากความเชื่อเรื่องผีบรรพบุรุษ เนื่องด้วยฤดูนี้ใกล้ฤดูฝนก่อนที่จะลงมือทำไรไถนา จึงได้ประกอบพิธีทางพระพุทธศาสนาพร้อมด้วยจะสังเกตุว่าบางท้องถิ่นจะมีการทำบุญเบิกหอเจ้าด้วย เบิกบ้านด้วย และเบิกวัดด้วย พิธีทำบุญเบิกบ้าน เรียกตามภาษาโบราณว่า “บุญข้าชะ” หมายถึง การชำระสะสางทำความสะอาด ดังนั้นบุญพิธีนี้จึงถือว่าการชำระล้างสิ่งอัปมงคลต่างๆ บางหมู่บ้านอาจมีศาลากลางบ้าน หรือศาลหอเวทดาประจำหมู่บ้านก็นิยมจัดพิธี ณ บริเวณนั้น ชาวบ้านจะนำกระท่อ กระจ่างหรือคูกิ่งใส่ทราย กรวยดอกไม้ธูปเทียน ขวดน้ำสำหรับทำน้ำมนต์และฝ้ายมงคลใส่มาด้วยเพื่อรับการสวดให้เกิดความเป็นมงคลเพื่อจะนำไปรดไปหว่านบริเวณบ้านเรือนของตน	เดือน ๗ หรือก่อน ช่วงฤดูฝน	- ศาลา กลางบ้านหรือ สถานที่กลาง หมู่บ้าน

ฐานข้อมูลกลุ่มอาชีพและภูมิปัญญาท้องถิ่น

ด้านการเกษตร

ที่	ชื่อของภูมิปัญญา	ชื่อของเจ้าของภูมิปัญญา	ที่อยู่
๑	การปลูกข้าวอินทรีย์	จ.ส.ต.สุริยศักดิ์ พาสิ่งหส์	๑๗ ม.๑๔ บ้านหนองไผ่
๒	การปลูกข้าวอินทรีย์	นางสาวนลินี ปงอ้อคำ	๒๓๒ ม.๑๔ บ้านหนองไผ่
๓	การปลูกข้าวอินทรีย์	นางหนูเล็ก ศรีพล	๔๓ ม.๑๔ บ้านหนองไผ่
๔	การปลูกข้าวอินทรีย์	นางโสดา คล่องแคล่ว	๒๖ ม.๑๔ บ้านหนองไผ่
๕	การปลูกข้าวอินทรีย์	นางอุคำ สวันนา	๔๔ ม.๑๔ บ้านหนองไผ่
๖	การปลูกข้าวอินทรีย์	นางสำลี พงษ์สวัสดิ์	๔๓ ม.๑๔ บ้านหนองไผ่
๗	การปลูกข้าวอินทรีย์	นางสาวกฤษณา แนวโนนทัน	๑๖๒/๔ ม.๕ บ้านดอนกู่
๗	การปลูกข้าวอินทรีย์	นางทองยูน สวัสดิ์ภูมิ	๑๘๗ ม.๓ บ้านกุดเชือก
๘	การปลูกข้าวอินทรีย์	นางฟ้าเลียน แยมสัมพันธ์	๓ ม.๓ บ้านกุดเชือก
๙	การปลูกข้าวอินทรีย์	นางนาถิ ขยันยิ่ง	๑๗ ม.๑๔ บ้านหนองไผ่
๑๐	การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ (สูตรขี้วัว ขี้หมู ขี้ไก่)	จ.ส.ต.สุริยศักดิ์ พาสิ่งหส์	๑๗ ม.๑๔ บ้านหนองไผ่
๑๑	การประมง (เลี้ยงกุ้งก้ามแดง)	นายจรรย์ สวัสดิ์ภูมิ	๑๘๗ ม.๓ บ้านกุดเชือก
๑๒			
๑๓			
๑๔			
๑๕			
๑๖			
๑๗			
๑๘			
๑๙			
๒๐			
๒๑			
๒๒			
๒๓			
๒๔			

ด้านดนตรี นาฏศิลป์ การนวด หมอดู สมุนไพร พิธีกรรมต่างๆ

ที่	ชื่อของภูมิปัญญา	ชื่อเจ้าของภูมิปัญญา		ที่อยู่	
๒	หมอดู	นายอนันท์	สีหบุตร	๑๖๒	ม.๑
๓	นวดแผนโบราณ	นางสมพิศ	ลิ่มม่วงนิล	๒๑๖	ม.๑
๔	รักษาพิษจากเขี้ยว/แมลงกัด	นายเสถียร	ค่อมชัยภูมิ	๑๘๗	ม.๑
๕	รักษาพิษจากเขี้ยว/แมลงกัด	นายไพจิตร	เงินพูล	๒๓	ม.๑
๖	เรียกขวัญ	นางวัน	เกิดสมบัติ	๗๓	ม.๑
๗	หมอแคน	นายเครื่อง	สิทธิวงค์	๑๑๖	ม.๔
๘	หมอพราหมณ์	นางเปลี่ยน	กำลังทวี	๑๒๘/๑	ม.๔
๙	หมอดู	นายบุญศรี	โค้ววัตร	๒๓๕	ม.๔
๑๐	หมอพราหมณ์	นายอยู่	หอมเกษ	๑๔๒	ม.๔
๑๑	ร่างทรงผีฟ้า	นางคัต	สิทธิวงค์	๑๑๖	ม.๔
๑๒	หมอพราหมณ์	นายเม็ด	ศรีมาศ	๑๕	ม.๕
๑๓	หมอดู	นางนาคยา	วันสัมพันธ์	๑๔๓	ม.๕
๑๔	หมอพราหมณ์	นายปรีชา	สายน้ำ	๒๗	ม.๖
๑๕	หมอนวดแผนโบราณ	นายสี	กุดนอก	๙๘	ม.๖
๑๖	หมอแคน	นายเข้มพลอย	สีสุนทร	๙๖	ม.๖
๑๗	หมอพิณ	นายสังัด	ฤกษ์นอก	๑๗๔	ม.๖
๑๘	หมอดู	นายสุทัศน์	รัตนพร	๑๖/๑	ม.๖
๑๙	หมอดู	นายทองหล่อ	คำตุ	๑๗๐	ม.๖
๒๐	หมอลำ	นายเสรี	แก้วชัยภูมิ	๕๖	ม.๖
๒๑	พิธีกรรมต่างๆ	นายบุญโฮม	วันเมืองเก่า	๗๓/๒	ม.๗
๒๒	วัฒนธรรมประเพณี	นายพวง	ศรีภูมิพฤกษ์	๕๐	ม.๗
๒๓	หมอสมนไพร	นายเอี่ยม	มนตรี	๙๒/๑	ม.๗
๒๔	เป่างูสวัด	นายยง	ศรีกระรินทร์	๒๖	ม.๘
๒๕	หมอดู	นายแสวง	จอกชัยภูมิ	๑๕	ม.๘
๒๖	หมอนวดแผนโบราณ	นายทองใบ	เลียมไทสง	๒	ม.๘
๒๗	หมอลำ	นายปรีดี	ทับซาลี	๓๐	ม.๘
๒๘	หมอพิณ	นายปฐวี	บุญเหลือยิ่ง	๔๑	ม.๘
๒๙	หมอแคน	นายสินทร	ถิ่นชัยภูมิ	๑๓๙	ม.๙
๓๐	สีซอ	นายศรีไพ	อุ้นกุดเชือก	๑๘๑	ม.๙
๓๑	หมอพิณ	นายทรงฤทธิ์	สุขท้าวญาติ	๓	ม.๙
๓๒	หมอดู	นางศิริพร	หะสุวรรณ	๑๑๖	ม.๙
๓๓	หมอนวดแผนโบราณ	นางทองยูน	คุ้มคง	๑๑๕	ม.๙
๓๔	หมอดู	นายสุภี	สุดทอง	๑๑๒	ม.๑๐
๓๕	หมอนวดแผนโบราณ	นางสุบัญญัติ	เตชะนอก	๕	ม.๑๐
๓๗	หมอพื้นบ้าน	นายฟิล์ม	ดลบำรุง	๘๖	ม.๑๑
๔๑	หมอพราหมณ์	นายสุข	ปิดทอง	๘๕	ม.๑๓
๔๒	หมอพราหมณ์	นายโสภา	จำเรญทิพย์	๒๐๐	ม.๑๓
๔๓	หมอพราหมณ์	นายบุญมี	มอญชัย	๒๒/๑	ม.๑๓
๔๔	หมอดูพื้นบ้าน หมอชาวบ้าน	นายบัว	เพิ่มชิลอง	๑๖	ม.๑๔
๔๖	ทำบายศรี	นางวิไล	ศรีพล	๔๒	
๔๗	ลำผีฟ้า	นางสุภาพ	หะสุวรรณ	๒๗	

ด้านเหตุการณ์ สิ่งประดิษฐ์

ที่	ชื่อภูมิปัญญา	เจ้าของภูมิปัญญา		ที่อยู่	
๑	सानตะกร้า	นายละม่อม	นาคาแก้ว	๑๔๐	ม.๑
๒	सानตะกร้า ,ไซ	นายช่วย	นาคาแก้ว	๑๕๕	ม.๑
๓	सानตะกร้า	นายเงิน	คิดสุขุม	๔๙	ม.๑
๔	सानไซ	นายยม	คลาดโรค	๖๓/๑	ม.๑
๕	सानไซ ตะกร้า ช้อง	นายสมหวัง	แคล้วไพร่	๑๗๔	ม.๑
๖	सानไซ	นายเป้า	ดอนสว่าง	๑๘๙	ม.๑
๗	सानไซ	นายวิเชียร	ยิ้มชัยภูมิ	๑๒๐	ม.๑
๘	सानไซ	นายอนันท์	สีหบุตร	๑๖๒	ม.๑
๙	सानช้อง ตะกร้า ไซ	นายประยง	บุตรดี	๑๘๖	ม.๑
๑๐	सानตะกร้า	นายทวี	จำเริญจิตร	๒๒	ม.๑
๑๑	กระดิ่ง	นางสัมฤทธิ์	คลาดโรค	๖๓/๑	ม.๑
๑๒	ทอผ้าไหม ผ้าฝ้าย	นางรุ่งทิวา	คลังวิชา	๕๓/๑	ม.๑
๑๓	ทอเสื่อ ทอผ้าฝ้าย	นางสมร	สายยง	๔๗	ม.๑
๑๔	ทอเสื่อ	นางบุญเรือง	สมานพันธุ์	๑๒๔	ม.๑
๑๕	ทอผ้าไหม ผ้าฝ้าย	นางสุภาพ	หาญเสนา	๖๓/๓	ม.๑
๑๖	ทอเสื่อ	นางสมทรง	บุตรดี	๑๘๖	ม.๑
๑๗	ทอเสื่อ	นางสมควร	นาคาแก้ว	๓๕/๑	ม.๑
๑๘	ทอผ้าไหม ผ้าฝ้าย	นางทองหล่อ	คิดสุขุม	๔๗/๑	ม.๑
๑๙	กระดืบข้าว	นายชาติ	ประสานเชื้อ	๑๒๔	ม.๔
๒๐	กระดืบข้าว	นายกองเหรียญ	สนิท	๖๘	ม.๔
๒๑	เครื่องมือดักปลา	นายพิมพ์	เที่ยงธรรม	๙๐	ม.๔
๒๒	เครื่องมือดักปลา	นายหล่อน	พรหมชัย	๑๐๒	ม.๔
๒๓	सानช้อง ไซ	นายเม็ด	ศรีมาศ	๑๕	ม.๕
๒๔	सानช้อง ไซ	นายกง	อินทรชนะ	๑๑๕	ม.๕
๒๕	सानกระดิ่ง	นายเปรี้ยว	โคบำรุง	๓๕	ม.๕
๒๖	ทอเสื่อ	นางทองมัด	เนตรโกศล	๑๐	ม.๕
๒๗	ทอผ้า	นางสมบัติ	สุนทรสนิท	๑๑๑	ม.๕
๒๘	सानช้อง ไซ	นายบุญเลิศ	รฤไทยสง	๑๔	ม.๕
๒๙	सानช้อง	นายเสาร์	แก้วชัยภูมิ	๕๖	ม.๖
๓๐	सानตะกร้า	นางวิไลศิลป์	นิยมชัย	๔๘	ม.๖
๓๑	सानตะกร้า	นางสาวหอม	หาลพงษ์ไพบุลย์	๑๔๐	ม.๖
๓๒	सानตะกร้า	นางกฤษณา	จำนวน	๕๗	ม.๖
๓๓	सानตะกร้า	นางหนูไกร	บุตรดี	๖	ม.๖
๓๔	सानตะกร้า	นางหนู	หมั่นจิตร	๑	ม.๖

ที่	ชื่อภูมิปัญญา	เจ้าของภูมิปัญญา		ที่อยู่	
๓๕	สานตะกร้า	นางพัชรินทร์	หมั่นจิตร	๙	ม.๖
๓๖	สานตะกร้า ,ไซ	นายเอี่ยม	มนตรี	๙๒/๑	ม.๗
๓๗	สานตะกร้า ,ไซ	นายบุตรดา	เดชครอง	๘๔	ม.๗
๓๘	สานตะกร้า	นายสง	ช่างหล่อ	๗๕	ม.๗
๓๙	สานสุมไ้ สานไซ	นายสัมฤทธิ์	ญาติสมบูรณ์	๗๒/๑	ม.๗
๔๐	สานตะกร้า	นายเลี่ยม	ลมไ้สง	๑๙	ม.๘
๔๑	สานไซ	นายแสวง	จอกชัยภูมิ	๒๒	ม.๘
๔๒	สานตะกร้า ไซ ข้อง	นายสมดี	ประเสริฐกุล	๑๑๑	ม.๙
๔๓	สานลอบดักปลา ไซ	นายประสงค์	สุขทั้วญาติ	๑๐๓	ม.๙
๔๔	สานลุ่มไ้ ตะกร้า	นายธัญชัย	เชิดชัยภูมิ	๑๒๙	ม.๙
๔๕	สานข้อง ตะกร้า	นายแดง	ตั้งวงศ์	๑๑๗	ม.๙
๔๖	สานลอบดักปลา	นายพนมไพร	เชิดชัยภูมิ	๑๒๙	ม.๙
๔๗	สานลอบดักปลา	นายสินทร	ถิ่นชัยภูมิ	๑๓๙	ม.๙
๔๘	สานกระดิ่ง	นายสอน	อาศัยกุด	๓๘	ม.๙
๔๙	สานตะกร้า	นายแหล	เตชะนอก	๑๕๐	ม.๑๐
๕๐	สานตะกร้า	นายเสงี่ยม	บุญภูมิ	๑๐๗/๑	ม.๑๐
๕๑	ทำไม้กวาด	นายโสภา	เดชครอง	๑๙๙	ม.๑๐
๕๒	สานไซ	นายประดิษฐ์	เสมียนชัย	๒๓	ม.๑๐
๕๓	สานตะกร้า	นางหนูอิด	คุ้มบุงคล้า	๑๕๙	ม.๑๑
๕๔	สานตะกร้า กระเป่า	นางไพรวลย์	เงินงอก	๘	ม.๑๑
๕๕	สานกระดืบ กระดิ่ง หวด	นายประเสริฐ	วรรณพงษ์	๔๕/๒	ม.๑๒
๕๖	สานสุมไ้ กระดิ่ง หวด กระดืบ	นายเกษร	สิทธิวงษ์	๒/๑	ม.๑๒
๕๗	สานกระดิ่ง กระดืบข้าว หวด	นายโสภา	ดิเรกคุณ	๑๑๖	ม.๑๒
๕๘	สานกระดืบข้าว	นายบุญมี	ภูมั่ง	๗๓/๑	ม.๑๒
๕๙	สานตะกร้า ข้อง ไซ	นายกอง	โองภูเขียว	๑๒๐	ม.๑๒
๖๐	สานกระดิ่ง สุมไ้	นายวงษ์	พวงวงษ์	๑๔๔	ม.๑๒
๖๑	สานกระดืบข้าว กระดิ่ง	นายเป้า	โองภูเขียว	๑๑๗	ม.๑๒
๖๒	สานลอบดักปลา อีหลง	นายฟอม	พงษ์ชัยภูมิ	๗๑	ม.๑๒
๖๓	เครื่องจักรสานพื้นบ้าน	นายฝอย	ดวงหอม	๖๕	ม.๑๔
๖๔	เครื่องจักรสานพื้นบ้าน	นายเฮง	วงษ์ชู	๒๔/๑	ม.๑๔

ด้านศาสนา วัฒนธรรม

ที่	ชื่อของภูมิปัญญา	ชื่อของเจ้าของภูมิปัญญา	ที่อยู่
๑	พิธีกรรมทางศาสนา	จ.ส.ต. สุริยศักดิ์ พาสิงห์สี	๑๗ ม.๑๔ บ้านหนองไผ่
๒	พิธีกรรมทางศาสนา	นายฉลอง นาคาแก้ว	ม.๙ บ้านหนองกระทุ่ม
๓	พิธีกรรมทางศาสนา	นายปรีชา บุญเสริม	ม.๓ บ้านกุดเชือก
๔	พิธีกรรมทางศาสนา	นายสาย หลักคำ	ม.๑ บ้านศิระชะกระบือ
๕	พิธีกรรมทางศาสนา	นายน้อย	ม.๑๑ บ้านโคกก่อง
๖	พิธีกรรมทางศาสนา	นายสมนึก รัตนพลแสน	ม.๕ บ้านดอนกู่
๗	พิธีกรรมทางศาสนา	นายปรีดี ทับชาลี	ม.๘ บ้านหนองไข่นุ่น
๘	หมอทำขวัญนาคน	นายสุรินทร์ อุโคตร	บ้านหนองแหน

กลุ่มอาชีพ

ลำดับที่	กลุ่มอาชีพ	ที่ตั้ง	จำนวนสมาชิก
๑	กลุ่มข้าวอินทรีย์หนองไผ่	ม.๑-๑๔	๙
๒	กลุ่มเลี้ยงโค	ม.๑	๑๕
๓	กลุ่มเลี้ยงจิ้งหรีด	ม.๘	๑๙
๔			
๕			
๖			
๗			
๘			
๙			
๑๐			
๑๑			